

ПИТАННЯ ВПЛИВУ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СТРУКТУРИ ЕКОНОМІКИ НА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК

© Шергіна Л.А., Жемба А.Й., 2017

Процес переходу економіки на засади сталого розвитку повинен розпочинатися зі зміни галузевої та технологічної структури економіки, що здатні утворити якісно нову інноваційну економіку, яка буде ефективна в екологічному плані. Саме структурні зрушення у галузевому та технологічному зрізах є тією необхідною умовою переходу від домінуючої до бажаної концепції розвитку економіки, що здатна забезпечити високий рівень життя як окремого громадянина, так і усього суспільства в цілому, а також зменшити техногенне навантаження на навколишнє природне середовище.

Період, на протязі якого відбувається становлення нового технологічного укладу, в середньому триває близько 40–60 років. Протягом цього періоду часу відбувається розвиток нових, пріоритетних галузей та підгалузей в економіці й поступове уповільнення та призупинення в ній функціонування застарілих. Аналіз технологічної структури дає змогу визначити роль та місце країни в світовому економічному розвитку. Для порівняння рівня інноваційного, економічного та технологічного розвитку в різних країнах світу доцільно здійснювати структурний аналіз за технологічними укладами. Зв'язок між економічним розвитком та зрушеннями у технологічній структурі виникає під час поступового заміщення застарілої технології та новою, більш якіснішою та досконалішою. А це тягне за собою поступову зміну технологічних укладів і передбачає впровадження техніки й технології нового укладу, відповідного способу існування та споживання. Зміна технологічного укладу змінює технологічну структуру економіки, зрушення в якій стають причиною виникнення інтенсивного типу економічного зростання, що є характерним для економічно розвинених, постіндустріальних країн світу. Крім того, така технологічна революція в економічно розвинених країнах стає стимулом руху вперед і для країн, що розвиваються.

Структурні зрушення в технологічній структурі можливо оцінити за допомогою дослідження таких технологічних стадій виробництва, як видобуток первинних ресурсів; переробка первинних та вторинних ресурсів; обробна промисловість; виготовлення кінцевої продукції. Оцінка стану технологічної структури та її впливу на економіку визначаються за технологічними способами впливу на предмети праці. Технологічний спосіб впливу відображає поступову зміну технологічних принципів виробництва, починаючи від звичайної механічної обробки сировини і матеріалів до застосування сучасних лазерних, хімічних, ядерних технологій і від них до наукоємних нано- та біотехнологій. Технологічну, інноваційну розвиненість країни можливо оцінити за допомогою аналізу технологій, які використовуються в процесі виробництва певних товарів та послуг. Мається на увазі оцінка техніки та технології, які використовуються при виготовленні хімічної, металургійної, машинобудівної, продукції легкої та харчової промисловості. Також інноваційний рівень виробництва можливо визначити за допомогою показника наукоємності, що розраховується як відношення між обсягами науково-конструкторських та науково-дослідних робіт і реалізованою продукцією [1, с. 42–44].

Очевидно, що аналіз технологічної структури економіки не тільки дає змогу оцінити та порівняти рівень розвитку різних країн світу, але й на майбутнє сформувати нову науково-технічну базу для досягнення високого інноваційного рівня виробництва товарів і послуг.

1. Промисловий потенціал України: проблеми та перспективи структурно - інноваційних трансформацій / Ю. В. Кіндзерський. – К. : Інститут економіки та прогнозування НАН України, 2007. – 408 с.